

ĐÁP ÁN ĐỀ TUYỂN SINH LỚP 10 TRƯỜNG THPT CHUYÊN KHTN NĂM 2014

MÔN: NGỮ VĂN

(Đáp án gồm 03 trang)

A. PHẦN BẮT BUỘC ĐỐI VỚI MỌI THÍ SINH

Câu I (3,0 điểm)

1) Trắc nghiệm: (1 điểm, mỗi câu a, b, c, d được 0,25 điểm)

a	b	c	d
C	A	B	A

2) Tiếng Việt (2,0 điểm):

a) 0,5 điểm: Khổ thơ trên trích từ bài thơ “*Quê hương*”, tác giả là nhà thơ Tế Hanh.

b) (1,5 điểm) tác giả đã sử dụng hai biện pháp tu từ: so sánh và nhân hóa

⑩ **So sánh** (0,75 điểm):

+ *Như con tuấn mã*: chiếc thuyền hăng hái ra khơi như con tuấn mã, tức so sánh cái cụ thể hữu hình này với cái cụ thể hữu hình khác. Nhằm làm nổi bật vẻ đẹp, sự dũng mãnh, nhanh nhẹn của những con thuyền ra khơi khẩn trương đánh bắt cá, để làm giàu cho đất nước, góp phần khẳng định chủ quyền biển đảo quê hương.

+ *Như mảnh hồn làng*: so sánh cánh buồm như “hồn làng”, tức là so sánh cái cụ thể hữu hình với cái trừu tượng vô hình, góp phần làm cho hình ảnh “cánh buồm” trở nên sống động, tạo nên vẻ đẹp bất ngờ: cánh buồm ra khơi no gió trở thành biểu tượng của làng nghề - làng ngư phủ, làng của những con người gắn bó suốt đời với biển khơi.

⑩ **Nhân hóa** (0,75 điểm):

Qua những từ ngữ gán cho sự vật vô tri, vô giác là *chiếc thuyền và cánh buồm*, những tính chất *hăng*, những hành động: *phăng, vượt, rướn, thâu* góp gió như của con người. Vì thế con thuyền và cánh buồm như có hồn, có tâm trạng, hành động: khỏe khoắn, dũng mãnh, đầy sức sống. Chiếc thuyền lướt nhanh trên mặt biển mênh mông, vượt lên bao sóng gió bão bùng ra khơi đánh bắt cá với tinh thần hăng hái, khẩn trương và say mê.

Câu II (2 điểm)

a) **Về hình thức** (0,5 điểm)

Viết được một đoạn văn, không xuống dòng, khoảng 12 câu theo phương pháp tổng - phân - hợp, trong đó có sử dụng đúng một phép thế để liên kết câu và gạch chân dưới phương tiện liên kết đã dùng, không mắc lỗi chính tả, dùng từ, ngữ pháp.

b) **Về nội dung** (1,5 điểm) Thí sinh có nhiều cách trình bày nhưng cần đủ ba ý sau:

⑩ **0,5 điểm**: Học vấn là tri thức, là sự hiểu biết của nhân loại về thiên nhiên, xã hội, cuộc sống, con người... trên tất cả mọi lĩnh vực, trên toàn thế giới. Học vấn là tinh hoa của nhân loại rất cần cho nền kinh tế tri thức hiện nay. Sách để ghi lại và lưu lại những tri thức và sự hiểu biết ấy, để truyền bá từ thế hệ này sang thế hệ khác, cho nên muốn có học vấn thì phải đọc sách.

- ⑩ **0,5 điểm:** Đọc sách có nhiều tác dụng: nâng cao hiểu biết, mở rộng tầm nhìn cho con người. Bồi dưỡng tâm hồn, tình cảm, lễ sống, đáp ứng nhu cầu giải trí lành mạnh cho chúng ta. Nhưng sách có rất nhiều, đa dạng và phong phú vì vậy phải chọn sách mà đọc cho phù hợp với sở thích và chuyên môn. Chú ý chất lượng đọc chứ không chạy theo số lượng. Đọc ít mà hiểu còn hơn đọc nhiều mà không nắm được gì.
- ⑩ **0,5 điểm:** Phải phê phán hiện tượng lười đọc sách, đọc sách thiếu sự lựa chọn, đọc qua loa, đọc theo số lượng đầu sách, đọc theo một thời thượng. Phải xây dựng cho mình thói quen đọc sách và biết lựa chọn sách để đọc, đọc liên tục, thường xuyên, đều đặn, không theo tùy hứng thích thì đọc, không thích thì thôi. Đó là văn hóa đọc của mỗi người.

B. PHẦN TỰ CHỌN (Thí sinh chọn một trong hai câu IIIa hoặc IIIb để làm bài)

Câu III a (5,0 điểm)

Yêu cầu về kĩ năng: Biết cách phân tích thơ, bố cục rõ ràng, diễn đạt lưu loát, không mắc lỗi chính tả, dùng từ, đặt câu.

Yêu cầu về kiến thức: Nắm vững tác giả, tác phẩm, nghệ thuật tả cảnh một đêm đánh cá hoành tráng trên biển cả quê hương.

Ý 1 (1,0 điểm): Huy Cận là nhà thơ lớn của nền thơ ca Việt Nam hiện đại.

Bài thơ được sáng tác vào năm 1958, in trong tập *Trời mỗi ngày lại sáng*. Đây là kết quả của chuyến đi thực tế dài ngày về vùng mỏ Quảng Ninh. Bài thơ ra đời trong không khí hờ hởi, phấn khởi, khẩn trương của nhân dân miền Bắc lao động và xây dựng đất nước sau khi hòa bình được lập lại.

Cảm hứng lãng mạn cùng nghệ thuật cường điệu đã giúp nhà thơ phát hiện ra những vẻ đẹp của cảnh đánh cá đêm trên biển trong niềm vui phấn khởi, khỏe khoắn của người lao động mới, những người lần đầu tiên được làm chủ cuộc đời, làm chủ biển khơi, làm chủ công việc.

Ý 2 (1,0 điểm): Biện pháp ẩn dụ kết hợp với nhân hóa, liệt kê đã làm nổi bật vẻ đẹp lộng lẫy và rực rỡ của các loài cá trên biển. Qua đó, ta thấy được sự giàu có, phong phú của tài nguyên thiên nhiên biển, thể hiện niềm tự hào về Tổ quốc ta giàu đẹp.

Ý 3 (1,0 điểm): Thiên nhiên và con người có sự hòa nhập trong nhịp điệu lao động. Công việc đánh cá giữa biển đêm vốn nặng nhọc, vất vả đã thành bài ca lao động đầy hứng khởi, vừa hùng tráng vừa thơ mộng. Con người chinh phục thiên nhiên với thái độ biết ơn trân trọng coi biển như người mẹ hiền.

Ý 4 (1,0 điểm): Công việc đánh bắt cá hòa nhập với quá trình chuyển biến tuần hoàn của vũ trụ: Mặt trời xuống, mặt trời lên... trăng sáng, sao mờ... Con người hòa nhập với thiên nhiên, con người làm chủ tự nhiên một cách có ý thức.

Ý 5 (1,0 điểm): Nêu suy nghĩ của bản thân, có chính kiến, không nói chung chung:

- Lên án những hành động ngang ngược, khiêu khích của Trung Quốc đã xâm phạm nghiêm trọng chủ quyền biển đảo của nước ta và Công ước Liên Hiệp Quốc về Luật biển (UNCLOS) năm 1982.

- Nhận thức đúng đắn và bình tĩnh, sáng suốt khi thể hiện lòng yêu nước, không hoang mang lo sợ, không dễ bị lôi kéo theo những tin đồn thất thiệt do kẻ xấu tung ra để lợi dụng, kích động.

- Phát ngôn đúng mực, hành động phải tuân thủ theo pháp luật của Nhà nước ta.

Câu III b (5,0 điểm)

Về kĩ năng: Biết cách nêu cảm nhận và suy nghĩ về nhân vật, bố cục rõ ràng, diễn đạt lưu loát.

Về kiến thức: Nắm vững tác giả, hoàn cảnh sáng tác truyện, nêu được những phẩm chất tốt đẹp của anh thanh niên.

Ý 1 (1,0 điểm):

- Nguyễn Thành Long là cây bút thành công ở thể truyện ngắn, truyện được sáng tác vào năm 1970 trong thời kì kháng chiến chống Mỹ cứu nước và xây dựng chủ nghĩa xã hội ở miền Bắc. Cuộc sống ấy rất cần những con người bình dị vô danh biết lao động quên mình vì sự nghiệp chung. Đó chính là hình ảnh anh thanh niên.

- Vị trí của nhân vật và cách miêu tả của tác giả: nhân vật anh thanh niên chỉ hiện ra trong chốc lát nhưng cũng đủ để người đọc kịp ghi nhận một ấn tượng, một “kí họa chân dung” về anh và qua cách nhìn, cách cảm của nhân vật khác, hình ảnh anh thanh niên thêm rõ nét và đáng mến hơn.

Ý 2 (1,0 điểm): Trước hết nét đẹp của anh thanh niên được biểu hiện qua hoàn cảnh sống và công việc làm: anh sống một mình trên đỉnh núi cao quanh năm suốt tháng giữa cỏ cây, mây núi Sa Pa với công việc đo gió, đo mưa... phục vụ lao động, sản xuất. Công việc đòi hỏi chính xác tỉ mỉ và có tinh thần trách nhiệm cao. Nhưng điều gian khổ nhất là anh phải vượt qua sự cô đơn, vắng vẻ - một hoàn cảnh đặc biệt.

Ý 3 (1,0 điểm): Nét đẹp thứ hai là lòng yêu nghề, thấy được công việc thầm lặng ấy là có ích cho cuộc sống, vui nhất là khi anh phát hiện ra đám mây khô đã góp phần vào chiến thắng của không quân ta. Anh đã có những suy nghĩ thật đúng đắn về công việc “*khi ta làm việc ta với công việc là đôi...*”. Ngoài ra, anh còn tìm niềm vui trong việc đọc sách, sắp xếp được cuộc sống ngăn nắp, chủ động như trồng hoa, nuôi gà.

Ý 4 (1,0 điểm): Người thanh niên ấy còn có những nét biểu hiện tình cảm, phẩm chất đáng mến nữa đó là sự cởi mở chân thành, rất quý trọng tình cảm của mọi người, khao khát được gặp gỡ trò chuyện với mọi người. Anh còn là người khiêm tốn, thành thực, cảm thấy công việc và sự đóng góp của mình chỉ là nhỏ bé.

Ý 5 (1,0 điểm): Suy nghĩ của bản thân; phải nói cụ thể, không nói chung chung.

- Trân trọng, yêu mến, cảm phục anh thanh niên, con người bình thường mà vô cùng vĩ đại;

- Học tập ở anh thanh niên những gì và vận dụng vào cuộc sống của em như thế nào cho phù hợp?